An Córas Oideachais:
Stór Focal

TEG B2: Aonad 9

A: FOCLÓIR

An dtuigeann tú na téarmaí oideachais seo a leanas? Labhair leis an duine atá in aice leat agus déanaigí iarracht míniú a thabhairt orthu.

Foghlaim fad saoil	
Daltaí	
Mic léinn	
Mac léinn aibí	
Córas na bPointí san Ardteistiméireacht	
Ríomhfhoghlaim	
Cianfhoghlaim	
Sprioctheanga	
Scoileanna T1 agus Scoileanna T2	
An Teastas/ tSraith Shóisearach	
An Ardteist(iméireacht)	
Naíonra	
Saineolas	
Tumoideachas	
Gníomhaíochtaí seach-churaclaim	
Modheolaíocht múinteoireachta	
Ollscoil	
Céim	
Máistreacht	
Scrúdú	
Measúnú leanúnach	
Torthaí	

© Lárionad na Gaeilge, Ollscoil Mhá Nuad

B: AN TUISEAL GINIDEACH

An féidir leat na hainmfhocail seo a leanas a chur sa tuiseal ginideach?

E.g.	Chun + an scoil	Chun **na scoile**
a)	Caighdeán + an oideachas	
b)	Easpa + smacht	
c)	Mo chuid + meánscolaíocht	
d)	A lán + eolas	
e)	Cuid mhór + am	
f)	Ag scríobh + an aiste	
g)	Ag foghlaim + an ghramadach	
h)	i lár + an rang	
i)	Ag tús + an lá	
j)	Trasna + an seomra	

© Lárionad na Gaeilge, Ollscoil Mhá Nuad

C: AN AIMSIR CHAITE

Seo thíos liosta briathra san aimsir chaite a úsáidtear go minic i gcomhthéacs an oideachais. Líon isteach na bearnaí sna habairtí thíos ón liosta.

1. ___________ mé do chúrsa teanga mar go raibh mé ag iarraidh Spáinnis a fhoghlaim.
2. Bhí bronnadh na gcéimeanna ar siúl inné agus ________ trí chéad mac léinn céim amach.
3. _________ sé dul chun cinn mór ón bhliain seo caite - _________ air sna scrúduithe anuraidh ach ____________ leis i mbliana.
4. Ní _________ sí dóthain dul siar agus bhí díomá uirthi nuair a ________ sí torthaí na scrúdaithe.
5. ____________ sé an Ghaeilge agus an Ceol mar ábhair.
6. Bhí an cúrsa ró-dhúshlánach dóibh agus __________ siad as.
7. ________ muid isteach tascanna agus ________ muid aiseolas orthu sa seimineár teanga.
8. Chaith sí samhradh i bPáras agus ___________ feabhas mór ar a cuid Fraincise.
9. Ar ___________ tú an t-eolas ar líne nó i dtéacsleabhar don obair bhaile?
10. ____________ na múinteoirí na daltaí a ndícheall a dhéanamh.
11. Tá spéis an-mhór sa Ghaeilge i mbliana - ___________ beagnach 250 mac léinn sa chéad bhliain.

Spreag	chuardaigh	Chláraigh	bhain	chláraigh
fuair	Leag	theip	d'éirigh	tháinig
d'éirigh	Rinne	dhearna	fuair	Roghnaigh

© Lárionad na Gaeilge, Ollscoil Mhá Nuad

D: MACHNAMH

Seicliosta agus Ceisteanna atá agam go fóill

San aonad seo, d'fhoghlaim mé:		😊	😐	☹️
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				

Ceist(eanna) atá agam go fóill:

© Lárionad na Gaeilge, Ollscoil Mhá Nuad

FREAGRAÍ

A: FOCLÓIR

Foghlaim fad saoil	Lifelong learning
Daltaí	Students (Primary or secondary school)
Mic léinn	Students (University)
Mac léinn aibí	Mature student
Córas na bPointí san Ardteistiméireacht	The Points System in the Leaving Certificate
Ríomhfhoghlaim	E-learning/Online learning
Cianfhoghlaim	Distance learning
Sprioctheanga	Target language
Scoileanna T1 agus Scoileanna T2	T1 Schools = Irish-speaking, T2 Schools = English-speaking
An Teastas/ tSraith Shóisearach	The Junior Cycle (Profile of Achievement)
An Ardteist(iméireacht)	The Leaving Cert(ificate)
Naíonra	Preschool
Saineolas	Expertise
Tumoideachas	Immersive education
Gníomhaíochtaí seach-churaclaim	Extra-curricular activities
Modheolaíocht múinteoireachta	Teaching methods
Ollscoil	University
Céim	Degree
Máistreacht	Masters
Scrúdú	Exam
Measúnú leanúnach	Continuous assessment
Torthaí	Results

B: AN TUISEAL GINIDEACH

E.g.	Chun + an scoil	Chun **na scoile**
a)	Caighdeán + an oideachas	Caighdeán **an oideachais**
b)	Easpa + smacht	Easpa **smachta**
c)	Mo chuid + meánscolaíocht	Mo chuid **meánscolaíochta**
d)	A lán + eolas	A lán **eolais**
e)	Cuid mhór + am	Cuid mhór **ama**
f)	Ag scríobh + an aiste	Ag scríobh **na haiste**
g)	Ag foghlaim + an ghramadach	Ag foghlaim **na gramadaí**
h)	i lár + an rang	i lár **an ranga**
i)	Ag tús + an lá	Ag tús **an lae**
j)	Trasna + an seomra	Trasna **an tseomra**

© Lárionad na Gaeilge, Ollscoil Mhá Nuad

C: AN AIMSIR CHAITE

1. **Chláraigh** mé do chúrsa teanga mar go raibh mé ag iarraidh Spáinnis a fhoghlaim.
2. Bhí bronnadh na gcéimeanna ar siúl inné agus **bhain** trí chéad mac léinn céim amach.
3. **Rinne** sé dul chun cinn mór ón bhliain seo caite - **theip** air sna scrúduithe anuraidh ach **d'éirigh** leis i mbliana.
4. Ní **dhearna** sí dóthain dul siar agus bhí díomá uirthi nuair a **fuair** sí torthaí na scrúdaithe.
5. **Roghnaigh** sé an Ghaeilge agus an Ceol mar ábhair.
6. Bhí an cúrsa ró-dhúshlánach dóibh agus **d'éirigh** siad as.
7. **Leag** muid isteach tascanna agus **fuair** muid aiseolas orthu sa seimineár teanga.
8. Chaith sí samhradh i bPáras agus **tháinig** feabhas mór ar a cuid Fraincise.
9. Ar **chuardaigh** tú an t-eolas ar líne nó ón téacsleabhar don obair bhaile?
10. **Spreag** na múinteoirí na daltaí a ndícheall a dhéanamh.
11. Tá spéis an-mhór sa Ghaeilge i mbliana – **chláraigh** beagnach 250 mac léinn sa chéad bhliain.

© Lárionad na Gaeilge, Ollscoil Mhá Nuad